

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Millise Riigi Kohus On Pädev Kohtuasjaga Tegelema?](#) > [England and Wales](#)

Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema?

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Inglismaa ja Wales

1 Kas pöörduda tuleks tavalisse tsiviilkohtusse või erikohtusse (nt töövaidluskohtusse)?

Vaidluse lahendamiseks pädeva kohtu määramisel on otsustav vaidluse laad. Tsiiviilkohtuvaidlused algatatakse tavaliselt kas krahvkonnakohtus (*County Court*) või kõrges kohtus (*High Court*); määravad tegurid on nõude väärtus ja vaidluse keerukus. Riigi ja üksikisiku vahelisi vaidlusi, aga ka teatavaid täpselt piiritletud valdkondi (näiteks tööõigus) hõlmavaid vaidlusi arutatakse tavaliselt erikohtutes (*tribunals*). Teavet erikohtute kohta leiab [justiitsministeeriumi](#) veebisaidilt.

Mõni krahvkonnakohtu istungikeskus on pädev menetlema ainult tsiiviilasju, samas kui teistel on „eripädevus“, mis võimaldab neil lahendada vara- ja omandi-, kaubandus- või tehnoloogia- ja ehitusõigust käsitlevaid asju. Lisaks sellele on muidu Londonis asuval kõrgel kohtul piirkondlikud kantseleid paljudes riigi põhipiirkondades. Piirkondlikud kantseleid võimaldavad kõrge kohtu menetlusi algatada ja arutada sobiva kvalifikatsiooniga kohtuniku juhtimisel väljaspool Londonit. Halduskolleegium (*Administrative Court*) hoiab teatavates piirkonnakeskustes täisajaga töös kõrge kohtu esindusi^[1]. Kõrge kohtu täielikum kirjeldus on esitatud allpool.

Kuna kohtualluvuse küsimus on sageli keeruline – nt mõnda tööõiguse küsimust arutatakse krahvkonnakohtus, mitte töökohtus –, on soovitatav enne kohtumenetluse algatamist nõu küsida. Lisateavet saab ka [justiitsministeeriumi](#) veebisaidilt.

[1] Cardiff, Bristol, Birmingham, Leeds ja Manchester.

2 Kui pädev kohus on tavaline tsiviilkohus (st see on kohus, kes asja menetleb), siis kuidas saan teada, millisesse tsiviilkohtusse pean ma pöörduma?

Selleks on tsiiviilasju reguleerivad menetlusnormid ehk [tsiviilkohtumenetluse reeglistik](#), mida toetavad praktilised juhendid, mis sisaldavad praktilisi nõuandeid reeglistiku tõlgendamise kohta. Tsiiviilkohtumenetluse reeglistiku 7. osa praktilises juhendis on sätestatud, millises kohtuastmes tuleks menetlus algatada. Krahvkonnakohtu ja kõrge kohtu alluvuse peamine erinevus seisneb nõude väärtuses ja keerukuses. Põhireegel on, et väiksem kui 100 000 naelsterlingi suurune nõue tuleb esitada krahvkonnakohtusse ja kõik suuremad nõuded kõrgesse kohtusse. Lisaks on tsiiviilkohtumenetluse reeglistiku 8. osas ette nähtud muude kui rahaliste nõuete menetlus; siin näitab õige tee kätte hagi ese ja asja keerukus.

Rahalised nõuded suunatakse „eri menetlustesse“: kuni 10 000 naelsterlingi suurune nõue suunatakse „väikeste nõuete sissenõudmise menetlusse“ (*Small Claims Track*), samas kui 10 000 kuni 25 000 naelsterlingi suurune nõue kiirmenetlusse (*Fast Track*); kummagi nimetatud menetlusega hõlmamata nõuded suunatakse

mitmeetapilisse sissenõudmise menetlusse (*Multi Track*). Olgu märgitud, et menetluse valimine on kohtu ülesanne ja miski eespool öeldust ei takista kohtunikku kasutamast volitusi, mis tal on kohtuasjade haldamisel, ja suunata asi mõnda konkreetseesse menetlusse, et see kuulata ära konkreetsetes kohtus. Täpsemad selgitused on esitatud [siin](#).

Kõrges kohtus on kolm osakonda, kus menetletakse eri liiki kohtuasju:

kuninglik osakond (*Queen's Bench Division*) käsitleb väga erinevaid tsiviilasju, sealhulgas kahju hüvitamise hagisid, mis tulenevad lepingu rikkumisest ja lepinguvälisest kahjust, laimamisest, kaubandusvaidlustest ja mereõigusega seotud juhtumitest (laevadega seotud tsiviilhagid, näiteks kokkupõrge, lastikahjustused ja päästetööd); lisaks hõlmab see nüüd riiklike vahekohtunike kohut (*Official Referees Court*), mis töötab [tehnoloogia- ja ehituskolleegiumi](#) koosseisus. Samuti teeb see halduskolleegiumi (*Administrative Court*) kaudu järelevalvet erinevate kohtute ja avalikke ülesandeid täitvate organite või isikute (sealhulgas valitsuse ministrite) üle, kasutades protsessi, mida nimetatakse kohtulikuks kontrolliks ja mis tagab, et nende organite või isikute otsused on tehtud nõuetekohaselt ja õiguspäraselt ega ületa volitusi, mis parlament on neile andnud;

varaliste vaidluste osakond (*Chancery Division*) menetleb eelkõige varalisi küsimusi, sealhulgas surnud inimeste pärandvara haldamist, testamentide tõlgendamist, maksejõuetust, maksupartnerlusi, patente ning äriühingute ja ühingutega seotud vaidlusi. Varaliste vaidluste osakonna alluvuses on ka hiljuti loodud [intellektuaalomandi ettevõtluskohus# joonealune märkus nr 1\[1\]](#).

perekonnaasjade osakond (*Family Division*) menetleb abielulahutusi ja abieluasju, lastega seotud asju, näiteks lapsendamist, vaidlustamata testamente ja testamenti tegemata surnud inimeste pärandvara jagamist.

Üksikasjalik teave kõrge kohtu kohta on ka [justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

Kui tekib kahtlus, milline on õige kohus, peaksite otsima õigusabi või külastama [justiitsministeeriumi](#) veebisaiti.

2.1 Kas madalama ja kõrgema astme tavaline tsiviilkohus on erinevad (nt maakohus kui madalama astme kohus ja ringkonnakohus kui kõrgema astme kohus) ning kui need on erinevad, siis milline neist on pädev minu asja arutama?

2.2 Territoriaalne pädevus (kas minu asja on pädev arutama A linna kohus või B linna kohus?)

2.2.1 Üldise kohtualluvuse põhireegel

Nagu eespool öeldud, jaotatakse krahvkonnakohtute nõuded nüüd keskselt ja kui kohtuistungid on vajalikud, saadetakse need seejärel istungikeskustesse. Tsiviilkohtumenetluse reegli 26.2A punkti 2 kohaselt tuleb asi üle anda krahvkonnakohtu sellele keskusele, mille asukohas kostja elab või tegeleb äritegevusega, teise võimalusena on kummalgi poolel õigus taotleda kohtuasja arutamist kindlas istungikeskuses. Mis puudutab eripädevuse küsimust, võib juhtuda, et kuna on vaja spetsialiseerunud kohtunikke, ei ole määratud keskus kummagi poole jaoks kohalik.

Lisaks on olemas teatavat tüüpi hagid, mis on asukohaga piiratud; näiteks maaomandiga seotud nõuded, nagu ka tarbijakrediidi seadusest (*Consumer Credit Act*) tulenevad nõuded või kauba tagasinõudmine. Sellisel juhul tuleb nõue esitada seal, kus elab või tegutseb isik, kelle valduses kaup on. Lisateave nende erandite kohta on esitatud Inglismaa ja Walesi [tsiviilkohtumenetluse reeglistiku](#) 7. ja 55. osas.

2.2.2 Erandid

Erand põhireeglist on see, et asja arutatakse kohtus, mis on asja arutamiseks kõige sobivam, võttes arvesse juhtumi olemust, kättesaadavaid kohtunikke ja poolte seisukohti sobiva koha küsimuses.

2.2.2.1 Millal võib valida, kas pöörduda kostja elukohajärgsesse kohtusse (üldise kohtualluvuse alusel kindlaksmääratud kohus) või mõnda teise kohtusse?

Põhireegel on, et kui kohtuistung on vajalik, antakse asi üle krahvkonnakohtu istungikeskusele, kus kostja elab või tegeleb äritegevusega. Täidetava suunava küsimustiku esitamisel võivad pooled siiski valida, millises kohtus nad soovivad asja arutada; otsuse selle kohta teeb aga kohus. Mõningaid Londoni kõrgesse kohtusse esitatud nõudeid võib arutada ühes mitmest kohalikust kohtukantsleist. Lisateavet kohtuasjade üleandmise kohta on

võimalik leida [tsiviilkohtumenetluse reeglistiku 30. osast](#).

2.2.2.2 Millal peab valima teise kohtu, mitte kostja elukohajärgse kohtu (üldise kohtualluvuse järgi kindlaksmääratud kohus)?

Nagu eespool öeldud, määratakse kohus reeglina nõude väärtuse või keerukuse alusel. Ehkki pooled saavad suunava küsimustiku täitmisel koha kohta arvamust avaldada, langetab lõpliku otsuse kohus. Valikut, millises kohtus menetlus algatada, ei tee hageja. Lisaks on tsiviilkohtumenetluse reegli 2.7 kohaselt kohtul absoluutne kaalutusõigus arutada asju, mida ta peab asjakohaseks. Täpsem teave on esitatud [tsiviilkohtumenetluse reeglistikus](#).

2.2.2.3 Kas pooled võivad valida kohtu, mille pädevusse asi tavaliselt ei kuulu?

Ei.

3 Kuidas saada teada, millisesse kohtusse tuleks pöörduda, kui asi on erikohtu pädevuses?

Kõrge kohtu eri osakondade vastutusala ja perekonnaasju käsitlevate kohtutega seotud üksikasju on kirjeldatud eespool.

Lisateave [krahvkonnakohtute](#) ja [kõrge kohtu](#) kohta on justiitsministeeriumi veebisaidil.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

■ Viimati uuendatud: 16/09/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.